

Lesnícky náučný chodník Bila Hura

Kraj:	Prešovský
Okres:	Vranov nad Topľou
Geomorfologická jednotka:	Východoslovenská pahorkatina

Geologická jednotka:	neogénna panva
Chránené územie:	žiadne
Prístup:	bus Vranov nad Topľou
Východisko:	Vranov nad Topľou, okružná križovatka na Námestí Jána Pavla II.
Trasa:	Vranov nad Topľou: okružná križovatka na Námestí Jána Pavla II. - Bila hura - Tri kríže - Lesík 1. mája
Dĺžka, prevýšenie:	2,5 km, prevýšenie 70 m
Čas prechodu:	1 h, prípadne viac podľa absolvovaných aktivít
Počet zastávok:	10 + 1 panel pri Mestskom úrade Vranov nad Topľou
Náročnosť:	nenáročná trasa

Zameranie chodníka: lesnícke, prírodovedné, ochranárske, historické

Typ chodníka: samoobslužný, peší, cyklochodník, letný aj zimný

Nadväznosť na turistickú značku: nie je

Rok otvorenia: 2009, 2020 obnova

Textový sprievodca: nie je

Kontakt: Lesy SR, š. p., Odštepny závod Vranov nad Topľou, v spolupráci s mestom Vranov nad Topľou

Aktuálny stav: Informačné panely sú dobrom stave (2020).

Poznámka: Na zastávkach sú aj stĺpiky s označením drevín. Okrem domácich drevín tu rastie agát biely a dub červený, pôvodom zo Severnej Ameriky.

Využitelnosť pre školy

Náučný chodník je vhodný pre terénne vyučovanie.

Čo sa oplatí vidieť na trase náučného chodníka a v okolí

Vranov nad Topľou. Mesto v severovýchodnej časti Východoslovenskej nížiny. Prvý raz sa spomína ako stredoveká osada v roku 1270, ktorá bola súčasťou rozsiahleho hradného panstva Čičva. Prvé priame správy o Vranove sú v registroch pápežského desiatku z rokov 1333 - 1337. Vďaka výhodnej polohe na obchodnej ceste z Prešova bol Vranov už v 14. storočí hospodárskym a spoločenským centrom pre územie v povodí riek Tople a Ondavy. Popri remeselnej výrobe a miestnom obchode sa Vranov zapájal aj do diaľkového obchodu. Najstarším písomným dokladom o Vranove, v ktorom sa už spomína ako mesto, je listina kráľa Žigmunda z roku 1410. Najcennejšou pamiatkou je neskorogotická rímskokatolícka Bazilika Narodenia Panny Márie postavená v roku 1580. Bývalý kláštor pavlínov, ktorý bol pristavaný k bazilike, zdobí barokový portál a v interiéri vzácna freska. Umelecky hodnotné je barokové súsošie svätého Jána Nepomuckého a Panny Márie s Ježiškom z roku 1770, umiestnené v rímskokatolíckom kostole svätého Františka z Assisi. V mestskej časti Čemerné je

zaujímavý gréckokatolícky chrám Nanebovzatia Panny Márie, ktorý opatruje starší ikonostas a oltár. V štátnom zozname kultúrnych pamiatok je zapísaný starobylý židovský cintorín. V meste je zriadená pobočka Vlastivedného múzea v Hanušovciach so stálou expozíciou „Človek a život“.

Lesopark Bila Hura. Nachádza sa na rovnomennom kopci na severovýchodnom okraji Vranova nad Topľou. Okrem lesníckeho náučného chodníka je tu kyslíková dráha - športová atrakcia s ôsmimi stanovišťami vybudovaná na úseku dlhom 660 m s celkovým prevýšením 40 m. Aktivity na jednotlivých stanovištiach sú zostavené tak, aby precvičili celé telo, od dolných končatín cez brucho, chrbát až po horné končatiny. Na každej z drevených tabúl je opísaný cvik podľa náročnosti, osobitne pre mužov a ženy.

Východoslovenská pahorkatina. Úzky geomorfologický celok lemujúci zo západnej a severnej strany Východoslovenskú rovinu, s ktorou na juhovýchode Slovenska tvorí geomorfologickú oblasť Východoslovenská nížina a do ktorej lalokovito vniká svojimi výbežkami. Siahla od slovensko-maďarskej štátnej hranice pri Čerhove k Vranovu nad Topľou a severným okolím Michaloviec a Sobraniec prechádza k slovensko-ukrajinskej štátnej hranici. Susediacimi geomorfologickými celkami okrem Východoslovenskej roviny sú na juhu Zemplínske vrchy, na západe Slanské vrchy a na severe Beskydské predhorie a Vihorlatské vrchy. Ide o zvyšok neogénneho povrchu (morské a jazerné íly, štrky) na okraji tektonickej zníženej Veľkej Dunajskej kotliny rozčlenený vodnými tokmi, stekajúcimi z okolitých pohorí, okolo ktorých sú zachované ich v pleistocéne uložené náplavové kužele (hlinité štrky) a riečne terasy (štrkopiesky) a úzke pásy holocénnych nív (prevažne hlíny). Časti neogénneho podložia sú prekryté pleistocénnymi nánosmi spraší a naviatych pieskov. V najvýchodnejšej časti pahorkatinu budujú popri eolických a proluviálnych sedimentoch najmä neogénne andezity kontaktu Vihorlatských vrchov. Reliéf je prevažne pahorkatinný, na východe na andezitoch - kde aj kulminuje (Dúbravka 397 m n. m.) -, až podvrchovinný, mierne až stredne zvlnený so širokými plochými chrbtami. Rovinný reliéf je na širších nivách hlavných vodných tokov (Topľa, Ondava, Laborec). V silno zamočiarenom území pod južným úpäťm Vihorlatských vrchov, zvanom Podvihorlatské blatá, bola v rokoch 1961 - 1965 vybudovaná Zemplínska šírava, plochou druhá najväčšia vodná nádrž na Slovensku, slúžiaca na zavlažovanie, ochranu pred povodňami, ako vodný zdroj pre priemysel a rekreačné účely. Táto pahorkatina má monotónnejšiu vegetačnú pokrývku ako ostatné pahorkatiny na Slovensku. Prevažujúcu ornú pôdu striedajú dubovo-hrabové lesné spoločenstvá, pozdĺž vodných tokov rastú vrbovo-topolové lužné lesy. Svojou teplou a prevažne mierne suchou klímou je územie vhodné na pestovanie viniča a tvorí Východoslovenskú vinohradnícku oblasť.

Názvy informačných panelov

1. Lesnícky náučný chodník Bila hura
2. Dreviny
3. Funkcie lesov
4. Lesná pedagogika
5. Rastlinstvo
6. Vtáky
7. Tri kríže
8. Vyhliadka
9. Živočíchy
10. Rozlúčme sa

